# Beretning - april 2018

## Der er stadig nok at tage fat på

Vi driver efterskole og STU i et samfund, der indimellem bliver kaldt verdens lykkeligste, og vi er midt i en højkonjunktur med meget høj beskæftigelse og råd til skattelettelser og billigere biler.

Nye undersøgelser viser også, at langt de fleste unge mennesker i Danmark overordnet set har det godt, men det dækker over, at 20 % af de unge stadig kan karakteriseres som udsatte unge. Det er unge, der er i decideret risiko for at ikke at få fodfæste i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet, for at være i øget kontakt med det offentlige system og for generelt at møde flere udfordringer i livet end deres jævnaldrende kammerater.

Undersøgelser fra SFI - Det Nationale Forskningscenter for velfærd viser, at dårlige skoleoplevelser i grundskolen (som faglig og social mistrivsel, mobning, skoleskift, konflikter med elever og lærere m.v.), uafhængigt af andre sociale baggrundsvariable, øger risikoen for at være på kanten af uddannelsessystemet.

Rigtig mange af vores elever har haft dårlige skoleoplevelser - Ikke nødvendigvis fordi skoletilbuddet ikke har haft den fornødne kvalitet under de nuværende rammer. Det kan være tilfældet, men lige så ofte er der "blot" tale om, at vores målgruppe af elever bare har sværere ved at følge med i det stadigt mere opskruede tempo med fokus på test og forceret faglig udvikling. De bliver derfor efterladt med en følelse af ikke at slå til, hvilket fører til manglende faglig udvikling og risiko for mobning og ensomhed. Det har vist sig, at her kan vi som skole gøre en afgørende forskel for de unge mennesker, vi får ind ad døren, ved at fastholde, at en skole både har en dannelses- og en uddannelsesopgave og ved at fastholde det helt grundlæggende menneskesyn, at alle mennesker kan lære, og skolen skal indrettes, så dette kan lade sig gøre.

I dag bliver vores unge mennesker inddelt i kategorier, der gør dem henholdsvis uddannelsesparate og ikke uddannelsesparate. Lad os slå fast med syvtommersøm.
VI HAR ALDRIG MØDT ET UNGT MENNESKE, DER IKKE VAR UDDANNELSESPARAT, i forståelsen af - at have lyst til at lære på lige fod med andre unge.
Vi har mødt unge mennesker, der ikke var motiverede for at lære, fordi summen af deres erfaringer fortalte dem, at det ikke kunne betale sig.
Det er vores overbevisning, at motivation for læring ikke er en statisk størrelse, der er iboende i hvert enkelt menneske, men at det er summen af de erfaringer, man opnår i forskellige læringssituationer. Motivation skabes på baggrund af positive erfaringer, og det vil også i fremtiden være en prioriteret opgave i vores skolehverdag at bringe sådanne positive erfaringer i spil for hver enkelt elev.

**Der er stadig nok at tage fat på.**

## Eleverne

Det er tydeligt, at flere og flere af vores elever - ud over deres udfordringer i forhold til diverse diagnoser og læringsudfordringer - også er meget sarte, og mange er i perioder ramt af enten en tristhed, grænsende til depression eller en angst. Dette viser sig i mange forskellige forklædninger og udmønter

sig desværre også for nogle elever i et behov for at opnå en midlertidig lindring ved at skade sig selv fx ved cutting eller ekstremt fokus på, hvad der indtages af mad.
Vi har derfor i dette skoleår haft særlig fokus på disse udfordringer og på, hvor grænsen ligger for, hvad man som efterskole/STU kan og skal tage ansvar for.
Vi har haft besøg af en ekspert, Bo Møhl, på området, og inspireret af hans tilgang til området har vi flyttet os fra, at vi slet ikke syntes, vi kunne håndtere disse udfordringer på vores efterskole til at forstå, at det er en udfordring, der lige nu er en del af arbejdet med unge mennesker, og at vi til en vis grænse må påtage os denne opgave også.
Problematikken omkring unge, der udvikler angst og depression er ikke særlig for vores skoletype. Det er desværre et generelt mønster, der gælder for hele ungdomsgruppen. Der er mange bud på årsagerne til dette, og spørgsmålet er, om ikke det er mange faktorer, der på en gang spiller ind. Vi kan i hvert fald tydeligt få øje på tre faktorer, vi som skole må arbejde med i vores tilbud.

For det første er rigtig mange unge, også vores, presset af at leve op til forventningerne om at bidrage ved hurtigt at blive så fagligt dygtige som muligt og hurtigst muligt foretage nogle valg, der kan sikre de unges bidrag til samfundet.
Det presser alle unge, men især vores unge, der har brug for tid og mange krogede veje mod målet, bliver unødigt pressede.
**Vi vil fortsat arbejde på at fortælle de unge, deres forældre og det omgivende samfund, at det er godt nok at bidrage med det, man kan - og at det er vigtigt, at der er god tid på vejen mod målet.**

For det andet kan man have en mistanke om, at vores kultur omkring brug af teknologi og de sociale medier ikke er fulgt med de muligheder, den teknologiske udvikling giver. Presset på os alle sammen om at være på og være til rådighed 24 timer i døgnet er ekstremt højt, og for de unge, der samtidig er i en meget sårbar periode af deres liv, kan det være ekstremt stressende aldrig at kunne være alene og altid at skulle stå til regnskab for "hele verden".
Man kan spørge sig selv, om vores hjerne rent fysik kan holde til aldrig at være helt i ro, og om vores sind kan holde til altid at stå skulle stå til regnskab.
**Vores unge skal tydeligvis have endnu mere hjælp til at navigere i denne verden, og vi vil sætte endnu mere fokus på digital dannelse i fremtiden.**

For det tredje kunne det se ud til, at der er brug for, at vi arbejder med de unges robusthed på en måde, så alle vores unge får en oplevelse af, at mestrer deres liv, og at de ikke tager skade af modgang. De har behov for at udvikle modvindsredskaber, som de ved, de kan tage frem, hvis og når modgangen viser sig.
Det skal også i fremtiden være et pejlemærke for vores efterskolearbejde at finde balancen mellem at skabe et anerkendende specialiseret miljø, der booster de unges selvværd, og som samtidig går til grænsen i at udfordre de unges tilværelseskompetencer og robusthed.
**En efterskole skal være en forhindringsbane og ikke en curlingbane.**

Vi har i hele skolens levetid haft fokus på, at skolen er til for elevernes skyld. Det betyder naturligvis også, at man må have fokus på, om elevgruppen ændrer sig, og her har vi især haft fokus på, hvordan det øgede ønske om inklusion i folkeskolesystemet påvirker vores elevsammensætning og optag.
I de første år efter vedtagelse af inklusionslovgivningen mærkede vi kun en øget tilgang af elever, der var kommet i klemme i folkeskolen, og som havde brug for et nyt tilbud, hvor der stadig var specialiseret viden og ressourcer til individuelle tilgange.
I dette skoleår har vi mærket en ny tendens, der er glædelig, men samtidig vil have indflydelse på vores elevtilgang og elevsammensætning.
Vi har haft besøg af flere elever, der egentlig er specialundervisningselever, men med støtte er vellykket inkluderet i folkeskolen. De vil rigtig gerne på efterskole, men de har svært ved at se sig selv i et

specialiseret miljø som vores, fordi det strider mod deres egen-identitet. Nogle af disse potentielle elever vælger en almindelig efterskole, eller de oplever, de kommer i klemme mellem det behov for støtte, de har og deres eget selvbillede.
Vi er i skrivende stund lidt i tvivl om, hvorvidt dette er en tendens eller et øjebliksbillede, men vi vil være opmærksomme på, hvad det gør ved vores tilbud, hvis vores "stærkeste elever" forsvinder.
En ting er dog sikker: **Vi vil stadig lave en idrætsefterskole og en STU, hvor der er plads til alle unge med særlige læringsforudsætninger.**

# STU

Efter flere år med stabilt højt elevtal på vores STU må vi i år konstatere, at tilmeldingerne til skoleåret 2018/2019 er vigende.
Der er flere grunde til dette.
For det første går vi ind i et år, hvor vi har færre "fortsættere" end normalt, og for det andet må vi konstatere, at vi endnu engang har elever, der rigtig gerne vil gå hos os, men som får afslag af deres hjemkommuner. Afslag, der set fra vores bord, kun kan være økonomisk begrundet.

Organisatorisk kan man imødegå en sådan elevnedgang ved besparelser eller ved nye tiltag.
Vi har valgt det sidste og udvider derfor efterskolen med 6-8 elever i 2018/2019 ved at etablere en udslusningsafdeling i et af STU husene, hvor disse efterskoleelever får et kombineret efterskole- og botræningstilbud.

Vi har valgt dette af flere grunde.
For det første har vi i mange år haft et ønske om at etablere et nyt tilbud til nogle af vores mange anden-års elever.
For det andet kan dette være et pilotprojekt, der viser, om det på sigt kan være hensigtsmæssigt at etablere et nyt tilbud, der ikke er funderet i STU-lovgivningen, men i stedet i et indhold baseret på idræt som pædagogisk redskab sammen med et fokuseret botræningstilbud, der på en gang henvender sig til STU-elever og efterskoleelever, der typisk vil være anden- eller tredjeårselever, der skal have et 10. - eller 11. skoleår.
For det tredje kan dette gøre vores tilbud mindre sårbart overfor de mulige konsekvenser af den kommende FGU-uddannelse, hvor en følgevirkning kan være, at de stærkeste STU-elever visiteres over i FGU-uddannelsen.

Da STU-lovgivningen giver indtægter, der kommer samtidig med, eleverne er på skolen, mens efterskolelovgivningen giver indtægter, der for en dels vedkommende først kommer året efter, vil denne beslutning have budgetmæssige negative konsekvenser for 2018 i størrelsesordenen 400.000. Dette har vi besluttet at investere i et spændende nyt tiltag, som vi kan se, har potentiale til at være til stor gavn for vores målgruppe af efterskoleelever.

# Hverdagen

Vores hverdag har som sædvanligt været spændende, udfordrende, livgivende, rørende og fyldt med opgaver, glæder og humor.

Det er det daglige arbejde med eleverne, der giver benzin på motoren, og det er en glæde endnu engang at kunne fortælle, at vi har de mest fantastiske elever, der hver dag gør en enorm indsats for at få dette sted til at være den gode skole, den er.

At drive en skole er på godt og ondt meget mere end godt elevsamvær og vi har i år måttet arbejde med to store administrative opgaver, vi er blevet pålagt udefra; nemlig medicinhåndteringsgodkendelse i Patientsikkerhedsstyrelsen og persondataforordningen.
Når man arbejder med områder, der i den grad er lovregulerede, hvor der i begge tilfælde er tale om økonomiske konsekvenser, hvis man ikke lever op til loven, er man både presset af ønsket om at leve op til reglerne samt lettere irriteret over, at noget af arbejdet virker omsonst og i hvert fald forstyrrer de opbyggede velfungerende rutiner.
Samtidig må vi dog konstatere, at begge processer også har sat fokus på ting, vi allerede havde rigtig godt styr på, men også på områder, som kunne gøres bedre - og begge dele har været med til at minimere risikoen for fejl.
Vi glæder os over at være i mål med begge processer og kan sagtens implementere dem i vores hverdag.

Det er endnu en gang lykkedes os at bruge året til at udvikle vores fysiske rammer markant. Den gamle skolegymnastiksal er ombygget til en topmoderne klatre og cross-fit sal, som virkelig appellerer til både nuværende og kommende elever.
Ombygningen er foretaget i et tæt samarbejde mellem det pædagogiske personale og vores pedelteam. Et perfekt eksempel på, at når vi løfter opgaverne sammen, kan vi udvikle noget helt særligt.

# Økonomi

Årets resultat blev på 858.348 kr., hvilket er 100.000 kr. bedre end budgetteret og meget tilfredsstillende.
Det er samtidig i året lykkedes at lave investeringer i vores nye klatresal samt IT udstyr.
Vi begyndte allerede i starten af 2017 at tage hensyn til omlægningen til ny støttelovgivning på efterskolen, selvom vi i året var omfattet af en overgangsordning. Dette har været medvirkende til det gode resultat.
I 2018 udløber overgangsordningen, men vi føler os fornuftigt klædt på til denne omlægning, også selvom det før skitserede nye projekt har en negativ resultatmæssig påvirkning.

Som alle andre skoler kan vi på sigt blive ramt i en grad, så det vil påvirke kvaliteten af det tilbud, vi kan give eleverne, hvis regeringen fastholder omprioriteringsbidraget, der automatisk reducerer vores tilskud med 2% om året.
Når man ser verden fra det sted, vi gør, virker det meget lidt fremsynet at fastholde en årlig bevidstløs nedskæring på landets uddannelsesinstitutioner i denne størrelsesorden samtidig med, at vi har overskud på statens finanser og drøfter skattelettelser.
Vi håber, at nogen besinder sig og forstår, at det på lang sigt lønner sig bedst både menneskeligt og økonomisk at fortsætte med at skabe gode økonomiske rammevilkår for uddannelsesinstitutioner, der arbejder med, at unge med særlige læringsforudsætninger kan få mulighed for at bidrage til samfundets udvikling.

# Personale

Vi er velsignet med en meget dygtig og velfungerende personalegruppe, der alle brænder for at gøre en god skole bedre. Det er en særlig god oplevelse at mærke, hvordan alle jobfunktioner i huset arbejder sammen om at skabe de bedste rammer for alle vores unge mennesker.
Vores medarbejdere er ambitiøse og skaber en unik platform af muligheder for den enkeltes udvikling og organisationens trivsel.

Der venter uden tvivl nye omvæltninger og udfordringer i fremtiden, men vi ser frem mod dette med fortrøstning, fordi det er svært at få øje på de udfordringer, vi ikke kan overkomme, hvis og når vi slår alle vores gode kræfter sammen.

Vi glæder os over endnu et vellykket og godt Ulbølle-år og ser frem til fortsat at gøre en forskel for nogle unge mennesker, der har brug for os.

Tak til alle, der interesserer sig for vores skole, herunder en helt særlig tak til vores bestyrelse, som vi har tæt, godt og tillidsfuldt samarbejde med, som vi værdsætter meget højt.

Maj-Britt & Thomas Buch